

[brief van Jan van Dunné aan Reinalda Start, NOS, mbt interview Radio 1 Journaal, 20 april, 7.30 u.]

Beste Reinalda,

Rotterdam, 19 april 2017

Ik heb de vragen van 31 maart jl. als oriëntatiepunt genomen, met mijn opmerkingen & korte antwoorden, en die als **BIJLAGE** toegevoegd, fyi (zie onder).

Ik stel voor, Reinalda, om Brief Kamp van 13 april, puntsgewijs na te lopen en van commentaar te voorzien. Akkoord?

Intro NOS:

.... [Brief min. Kamp aan TK, 13 april, commotie in Groningen; debat TK vandaag, 20 april, etc, etc.....]

Mijnheer van Dunné, u heeft gekeken naar de brief van minister Kamp van 13 april waarin dit uitgewerkt wordt. De TK gaat daarover vandaag in debat, wat voor commentaar zou u voor de Kamerleden hebben?

Antwoord: Kern van de brief van Kamp: "NAM treedt terug uit proces schadeafwikkeling" [dd. 13 april; zie ook: dd. 19 april]. Wat bedoelt de minister hier? N.B.: dit staat al sinds 1991 en 1994 zo in de Mijnbouwwetten van de U.K.! (zie: mijn artikel in NJB 2002).

Zie bullets op p.2, brief.

- Verbeterde methode opname & beoordeling schademeldingen, en 'Proef buitengebied'. Deze worden 'onafhankelijk beoordeeld'.
  - Antwoord: No way! Rapport Witteveen & Bos deugt niet, en is zeker geen basis voor de toekomstige schade-afhandeling. [wordt nader uitgewerkt]
- Introductie van "een Onafhankelijke Commissie Schadeafhandeling" (OCS), door de minister EZ te benoemen. Daarmee komen Second opinion en Arbiters te vervallen.
  - Antwoord: dit kan niet deugen, 1. Wanneer niet vaststaat op welke criteria (juridisch) schade vastgesteld wordt; 2. Benoeming kan niet door EZ gedaan worden als belanghebbende en verantwoordelijke voor de mijnbouwschade en de chaos bij de afwikkeling ervan in Groningen. (zie: U.K. mijnrecht, jaren '90; zie ook OVV, 12 april)
  - Mijn voorstel: 1. laat dit vooraf gaan aan het sluiten van een **Convenant** met alle betrokkenen over aard & opzet schadeafhandeling (juridische grondslag ervoor), zie mijn artikel in NJB 2002 en 2014; 2. Geef leiding en toezicht aan de **Algemene Rekenkamer**, een Hoog College van Staat, en gewend om ingewikkelde kwesties te behandelen en toe te zien op goed bestuur, ook van ministers (zie: NJB 2016). In Groningen is het vertrouwen van de bevolking volkomen zoek, in alle bestaande instanties en instellingen ter plaatse. En terecht!
- Een "werkwijze voor versneld herstel van kleine schades"; effectgebied vastgesteld door KNMI.
  - Antwoord: op zich goed plan, had echter al veel eerder zo kunnen gebeuren, zie ervaring in mijnen Zuid-Limburg, van 1920 tot jaren '80! Inschakeling KNMI is geen goed idee, effectgebied is een juridisch begrip, zie: mijnrecht in omliggende landen, en sinds kort (1 jan. 2017) onze eigen Mijnbouwwet (wijziging na Novelle mbt omkering bewijslast, Amend. Vos/Ouwehand).

Vervolg brief Kamp, 13 april, p.2/3:

- “Lopende schademeldingen en ‘Schone lei’”
  - o Antwoord: zie mijn opmerkingen d.d. 31 maart-interview ([zie onder](#))
- “Proef buitengebied”, p.3/4.
  - o Antwoord: idem, zie mijn opmerkingen dd. 31 maart (zie onder)
  - o Verder nog:
- NGC heeft “een commissie ingesteld om deze proef te begeleiden”, met als gevolg: “een objectievere en betere duiding en onderbouwing” van schadeafhandeling vergeleken met de huidige wijze.
  - o Antwoord: groot wantrouwen is hier op zijn plaats, gezien het verleden. Zie boven, mijn kritiek op gangbare uitgangspunten schadevaststelling door NAM en gedelegeerde instanties.

Conclusies; Hoe is het zover kunnen komen, in Groningen?

- o Antwoord: Decennia wanbeleid en wanbestuur EZ en Provincie. Geen ‘Good governance’ van de NAM (Shell/Exxon) [nader uit te werken]

BIJLAGE

Vragen interview NOS, 31 maart 2017 (n.a.v. Persconferentie NGC Alders)

Het roer gaat om in Groningen. Het gaswinningsbedrijf NAM, is niet langer verantwoordelijk voor de schade- afhandeling in het aardbevingsgebied. Mensen die menen schade aan hun huis te hebben door gaswinning, kunnen zich voortaan melden bij een speciale commissie. Die commissie moet een einde maken aan de ellenlange discussies tussen Groningers en de NAM. Mensen die nu al te horen hebben gekregen dat hun gemelde schades geen aardbevingsschades zijn kunnen een bouwcheck van 1500 euro krijgen voor het geleden ongemak. Aan de lijn nu emeritus hoogleraar privaatrecht Jan van Dunné. gespecialiseerd in de afwikkeling van mijnbouwschade.

Mijnheer van Dunné, u heeft gekeken naar de persconferentie van Nationaal Coördinator Alders waarin dit werd bekend gemaakt.

* Om te beginnen: de NAM is niet langer verantwoordelijk voor de schade-afwikkeling, maar nog wel aansprakelijk. Kan dat?

Antwoord: Ja, dat staat los van elkaar. De NAM heeft afgelopen decennia de schadeafwikkeling naar zich toe getrokken, juist om die aansprakelijkheid tegen te werken. Etc. Zie voor een andere benadering: Z-Limburg, afhandeling schadegevallen (ruim 100.000) sinds 1920, tot in jaren '80 (omvang, ca 2 miljard Euro).

* 1650 mensen die aan de randen van het gaswinningsgebied wonen kregen vandaag te horen dat hun huizen niet zijn beschadigd door gaswinning. Zij hebben geen recht op compensatie, maar kunnen wel een bouwcheck krijgen. Dat klinkt schappelijk toch?

Antwoord: d.i. uitkomst van onderzoek van Witteveen & Bos, door Alders (en Cie. Veilig Wonen) vandaag gepresenteerd. Voorstel: samen nemen met volgende vraag.

* 18.000 Dit moet zijn: 8.000 van de 18.000 !!!! klachten in het aardbevingsgebied komen ook niet in aanmerking voor compensatie omdat ook daar geen sprake zou zijn van bevingsschade. Ook zij krijgen zo'n check aangeboden. Wat adviseert u hen?

Antwoord: Het "geen recht hebben op compensatie" is afkomstig uit scenario geschreven door de NAM, en staat zo in hun Protocol en Handboek Afwikkeling schade. Daar klopt juridisch niets van. Voorbeelden: .. zal ik geven (causaliteit, multi-causaliteit, gebrek in woning, zettingsschade, invloed grondwaterpeil-aanpassingen, e.d.).

* Het is eigenlijk een generaal pardon om aan lange onderhandelingen tussen de NAM, de huiseigenaar en expert- bureaus te beëindigen. Is dat verstandig voor alle partijen?

Antwoord: op dit moment is er geen peil op te trekken of die 8.000 gevallen terecht door de NAM zijn afgewezen, en wel omdat de gronden waarop dat werd gedaan juridisch niet deugen, zoals gezegd. Idem: de 1650 gevallen in "Proef buitengebied". Denk aan zettingsschade, ten onrechte niet meegenomen (zie ook: rapport OMEM, dec. 2016).

NCG Alders wil, met de NAM optrekkend, "met een schone lei" beginnen, vanaf heden, 12.00 uur. Dwz., met nieuw te maken Protocol, nieuw Handboek, etc. en met nieuwe deskundigen. (N.B.: Dat werd gisteren ook al door de Onderzoeksraad voor Veiligheid aanbevolen in hun rapport). Zou voor 1 juli a.s. gaan gebeuren (!). moet dan wel State-of-the-Art gemaakt worden, met het geldende aansprakelijkheidsrecht (sinds 1920) en met mijnbouwrecht in landen om ons heen. Alders doet of de geste aan woningeigenaren in randgebieden een grootmoedig gebaar is, maar dat staat al decennia zo in mijnwetten in Duitsland (1982), Frankrijk (1994) en Engeland (1991, 1994, "area of responsibility").

* U bent één van de mensen die ervoor heeft gezorgd dat in Groningen de bewijslast wordt omgekeerd. Dat betekent dat de NAM moet aantonen dat gaswinning niet tot schade hebben geleid. Wat betekent wat er nu is afgesproken voor die omgekeerde bewijslast?

Antwoord: de omgekeerde bewijslast is door de NAM sinds jaren '90 tegengehouden, bij Nieuwe Mijnbouwwet. Nu net, met beperkingen van de NAM aanvaard. Uitleg hiervan; enkel Groningenveld als 'effectgebied', dus niet de randgebieden. D.i. in strijd met geldend recht (sinds 1920) en buitenlands mijnrecht. Zie tegenwoordig ook de eigen Mijnbouwwet, sinds 1 jan. 2017 (wijziging Novelle: "effectgebied").

Omkering bewijslast heeft grote gevolgen: dat leert onderzoek van vandaag van Witteveen & Bos, zoals door Alders verwoord: er kan sprake zijn van "een klein tikje" dat de doorslag geeft voor schade, en het is niet te bewijzen of dat door de gaswinning is gebeurd (causaal verband). Dat betekent, dat wanneer de NAM moet bewijzen dat het NIET door gaswinning komt, zij dat niet kan, en dus aansprakelijk is, o.g.v. gevaarstelling en risico-aansprakelijkheid bij onrechtmatige daad. Vandaar dat de NAM, met hulp van EZ, die omkering bewijslast jarenlang heeft tegengehouden, en dat nu verminkt in Mijnbouwwet heeft laten opnemen (enkel fysieke schade van belang). EZ werkt hier samen met de NAM, want de Staat is mede-exploitant bij gaswinning (heeft 50% belang in exploitatie-mij. EBN), dus is ook aansprakelijk, naast de NAM (nog afgezien van falend toezicht, al die jaren). Een gotspe, dus.

Jan van Dunné, Rotterdam